

Memo

Aan : De Gemeenteraad Overbetuwe
Van : College van B&W gemeente Overbetuwe
CC :
Ons kenmerk : 19INT00151
Datum : 14 januari 2019
Betreft : Monitor stand van zaken project extra aandacht integratie statushouders.

Inleiding

De gemeente Overbetuwe heeft in augustus 2016 de ambitie geuit om statushouders zo snel mogelijk naar vermogen te laten integreren en participeren in de Overbetuwse samenleving. Overbetuwe wil een gemeente zijn waarin iedereen zich zo goed mogelijk kan ontwikkelen (zie visie op de participatieverklaring van augustus 2016 (corsa 16uit18410)).

Om de gemeentelijke ambities waar te maken op het gebied van de integratie van statushouders, is de bestaande aanpak uitgebreid. Als gemeente kozen wij ervoor om weer een centrale rol te pakken bij de integratie van de statushouders en daarin de regie te nemen.

We hebben gekozen voor een aanpak die ten goede komt aan de statushouders maar ook aan de overige inwoners van Overbetuwe. Meedoen en participeren van de statushouders vanaf hun huisvesting in de gemeente, draagt ook bij aan het behouden van het draagvlak voor hun vestiging onder de andere inwoners.

Doel

Doel van een uitgebreide aanpak is dat statushouders zo snel mogelijk na hun huisvesting naar vermogen gaan participeren in de Nederlandse en Overbetuwse samenleving.

Daarvoor is het van belang dat:

1. We de statushouders goed in beeld hebben. Welk opleidingsniveau hebben zij, welke werkervaring, welk niveau Nederlands en welke wensen en mogelijkheden op het vlak van participatie?
2. We goed in beeld hebben waar de statushouders, die op verschillende treden van de participatieladder staan, het beste kunnen worden geplaatst.

Aanpak

In juni 2017 is het team Sociaal Domein uitgebreid met 2 fte. De extra klantmanagers hebben zich ingezet om de statushouders zo spoedig en zo goed mogelijk in beeld te krijgen.

Om het aantal behapbaar te houden, richten zij zich op de statushouders die zich sinds 2013 hebben gevestigd in Overbetuwe en (nog) afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering.

De klantmanagers hebben alle 199 statushouders (uitkeringsgerechtigden plus hun partners) in ons bestand gesproken, hun (on)mogelijkheden in kaart gebracht en hen geplaatst op de participatieladder.

94% van deze groep is op een passend traject gezet. Passend ten opzichte van hun positie op de participatieladder. Zo zijn er 22 statushouders uitgestroomd naar fulltime werk, 16 naar parttime werk en 13 naar een fulltime studie. Verder hebben er 43 vrijwilligerswerk met of zonder aanvullende taal- of opleidingstrajecten en 13 volgen een traject die hen voorbereid op een studie. De anderen volgen een sociaal activeringstraject (zoals bewegen werkt) en/of een taaltraject.

Omdat de statushouders van vóór 2013 vaak ook extra aandacht nodig hebben, is er vanaf september 2018 een extra fte in dienst voor de duur van een jaar. Deze klantmanager brengt deze groep in beeld voor zover zij een bijstandsuitkering ontvangen. Voor het gemak noemen wij deze groep de oudkomers. Van de 94 zijn er inmiddels 57 gesproken en in beeld gebracht. Daarvan zijn er 7 fulltime en 4 parttime aan het werk, 13 bezig met een sollicitatietraining en 18 met een sociaal activeringstraject. De overige 15 zitten in een zorgtraject.

Waar mogelijk wordt er samengewerkt met lokale initiatieven, zoals o.a. 4WDCare, Tertzio, Park Bredelaar, de vestiging van de Driestroom in Elst en 2Switch.

Initiatieven van medebewoners uit de straat of buurt of de wens daartoe, zijn eind 2018 in beeld gebracht. Dit jaar wordt er door de klantmanagers samen met Forte Welzijn in samenwerking met Stillare ingezet om deze initiatieven ook nuttig in te zetten voor de statushouders op de onderste twee treden van de participatieladder.

In de loop van 2019 zal de hierboven genoemde werkwijze overgenomen worden door het hele team werk en inkomen. De genoemde initiatieven zullen in de loop van het jaar ook zoveel mogelijk ingezet worden voor 'niet' statushouders. Wij zijn er van overtuigd dat dit de integratie ten goede komt. Statushouders zullen meer de Nederlandse taal oefenen als zij samen zijn met Nederlanders en ook sneller een netwerk opbouwen. De Nederlanders leren de statushouders kennen wat zal bijdragen aan hun acceptatie.

De bestaande taalmaatjesprojecten zijn in samenwerking met het ROC Rijn IJssel, Forte Welzijn en Vluchtelingenwerk verder uitgebreid. 78% van de volwassen statushouders heeft op dit moment een vrijwillige (taal)buddy.

Op beleidsniveau is er nu ook op een breder vlak aandacht voor de specifieke situatie van statushouders. De beleidsplannen voor laaggeletterdheid, schuldhulpverlening en jeugd en gezondheid en het uitvoeringsplan voor de Participatiewet hebben extra aandacht aan de specifieke situatie van de statushouders besteed.

Financiering

Voor de jaren 2016 en 2017 ontvingen de gemeenten van het Rijk extra middelen voor de integratie en participatie van statushouders. Dit is afgesproken in het 'Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom'.

Voor de gemeente Overbetuwe was (na verrekening met de GGZ) een bedrag van ± € 875.000, - beschikbaar. Met de inhuur van de extra klantmanagers voor de periode juni 2017 tot januari 2020, de inkoop van de noodzakelijke extra trajecten en de ondersteuning van de lokale initiatieven, zal dit bedrag bijna in zijn geheel gebruikt zijn aan het einde van dit jaar.

Kanttekeningen

Het is van belang dat de uitvoering op orde blijft om de forse ambities waar te kunnen blijven maken. Daarvoor moeten we zorgen dat de formatie voldoende groot blijft en als dat niet kan, door het inhuren van externe steun zoals jobcoaches en begeleiders. Tot eind 2019 zijn de middelen daarvoor toereikend.

In juni 2020 komt de inburgering weer terug bij de gemeenten. Daar zijn ook extra middelen van het Rijk aan verbonden. Hoeveel dat zal zijn is nog niet helder. We verwachten dat het voldoende zal zijn om de extra formatie te kunnen inzetten om de extra aandacht voor de inburgering en integratie van de statushouders te kunnen leveren. Hoe dan ook is het van belang dat de formatie op orde blijft. Naast de voordelen voor de integratie heeft de gemeente er tenslotte (financieel) baat bij als de statushouders uit de uitkering komen.

Monitoring

We zullen de effectiviteit van alle ingezette trajecten monitoren om waar nodig bij te sturen. Hoe pakken de acties uit en wat levert het op? Waar is extra aandacht nodig? Dit zullen wij ook delen met de gemeenteraad.

De volgende keer zal in juni 2019 zijn. Daarna aan het einde van het jaar als dit project eindigt.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders,
de gemeentesecretaris (a.i.), de burgemeester,

mr. M.F.H. Knaapen

drs. A.S.F. van Asseldonk